

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izveniški ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogorske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec. 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poštnina iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in zicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četiristopne post-vrate 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat in 4 kr., če se tri ali večkrat tiska.

Dopisi naj se vnaprej analizirajo. — Krokopi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“. Opraviništvo, na katero naj se blagovoljno pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Telegram „Slovenskemu Narodu“.

Dunaj 9. marca. V delegacijah je grof Andrassy predložil znano svojo predlogo o kreditu 60 milijonov in je rekel, da je mogoče, ka bode treba izrednih naredeb za varovanje interesov naše monarhije. Za pokritje v tem slučaju potrebnih izrednih stroškov naj se bode ta kredit porabil. S tem se ne bode imelo vršiti dopolnjenje, oboroženje (ausrüstung) naše armade, temveč skupna vlada naj dobode pomočke, s katerimi bode mogla na svojo odgovornost ob pravem času vse storiti, da hitro porabi kredit za vojskino organizacijo in s tem dobičkom monarhijo pred vsako nevarnostjo in iznenadnostjo zagotovi.

Kratek pregled rusko-turske vojne v Evropi in njen značaj.

(Od slovenskega oficirja.)

Kedor je po najzadnejših bojih mej Rusi in Turki ozrl se na začetek vojne ter malo premišljeval, kako so se stekali vsi čini na bojišči, kedor je študiral značaj vojne, ta je gotovo na to prišel, da jo prav lahko delimo v dve dobi; namreč v prvi del, ki nam pred očuje vsa pripravljanja za vojsko in vse boje ali bitke do momenta, ko je Rusom Plevna v roké prišla, in v drugi del, kateri obsega vse ruske zmage od pada Plevne do premirja.

Prvi del vojne je karakterističen po počasnosti in velikih napakah turških generalov (turkofili bi dejali po njih previdnem ravnanji), kar je prouzročilo, da so Rusi malo lahko miselno raztresali svoje moči in naglo prešli do Balkana. Vlekla se je ta doba vojne na dolgo, ker so bili Turki premalo energični in so se Rusi čutili iz prva preslabe, da bi turška krdela na mah potoikili. Drugi del vojne je pa znamenit zaradi neizreklije naglosti, s katero so Rusi bližali se glavnemu mestu turškega cesarstva. Rusom je šlo vse izpod rok, in tako po sreči, da tega gotovo še sami niso pričakovali.

Premišlujemo prvo dobo. Ali, predno hčemo obširnejše o njej govoriti, vzemimo karto Rumunije in Bolgarije v roko ter pogledimo kakovšna so tu tla sploh za vojskovanje. Najglavnejši pogoj je, da velika vojna krdela lahko in hitro pridejo do svojega cilja, da vodi do tega več cestá, kar nahajamo v kultiviranih deželah, v katerih je tudi zraven navadnih cestá obilo železnih cest, po katerih je mogoče najhitreje naprej priti. In kadar je dosta komunikacij mej mesti in kraji, tam nahajamo večidel bogato prebivalstvo, ker le to je pripomoglo do naprave zvez mej mesti. Da pa bogate dežele vojno pospešujejo, mi nij treba dokazovati.

A tega oboj ga ne najdemo ni v Rumuniji ni v Bolgariji, skozi katere so pa Rusi morali marširati, da so prišli do sovražnika. V Rumuniji nahajamo le jedno železno cesto, in še ta je imela od začetka samo en tir. V Bolgariji pa nijso dobili Rusi nobene železne ceste na razpolaganje. Zraven tega slabega stanja komunikacij najdemo i neugodna tla v Rumuniji za Ruse, ker teče obilo rek iz Karpatov v Dunav in v Črno morje, kar je tem slabše, da te reke v spomladi povodnji napravljajo, moste podirajo in ceste poškodujejo, kar smo tudi v tej vojni videli. Največjo zapreko je Rusom delal Dunav, prvič, ker je ta reka sama na sebi tako velika, da se ne da prebroditi, kakor bi dejal, drugič pa je bila v spomladi močno narastla. Za Dunavom, na jugu, kder se vzdiguje Balkan visoko proti nebu, nijso Rusi z veseljem gledali na to pogorje, kajti do novejših časov imenovali so Balkan neprehodljive goré, in vendar so Rusi prišli uže v drugič čezenj. Reči moramo tedaj, da so ta razmerja zelo neugodna za ofenzivo, za pasivno vojskovanje pa neprecenljiva. Za Ruse torej slab položaj, in vendar so premagali moško vse težave ter se bližali sovražniku z neprimerljivo urnostjo in lehkoto.

Vsak se spominja pri tem, kako so pa dunajski židovski listi ob svojem času grdo pisali, da so Rusi počasni, jako počasni, in jim svetovali, naj bi si vzeli za izgled zadnjo nemško francosko vojno, v katerej so Nemci v enem mesecu več napredovali nego Rusi v sedanjí vojni v pol letu. A kakšen razloček je mej nemško-francosko in to rusko-turško vojno! Na nemško-francoskem bojišči so vsa druga tla, kot na turškeji zemlji, tako, da ne moremo na noben način sklepati, da bi bili Rusi „daleč“ za zapadnimi državami Evrope, kar se tiče strategije in taktike, kakor so dunajski nemški listi lažljivo pisali. A vpili so kričali tako, ker so nemški židje, in to je dovolj.

Ko so Rusi izvršili strategično zjedinjenje (strategischen aufmarsch) ob Dunavu, čakali smo z veliko radovednostjo, kde bodo prepluli to široko vodo. Jedni so tedaj rekali, da bi bilo tu, drugi, da tam najbolje iti črez Dunav. Očividno pa je bilo, da se bode to vršilo tam, kder so se ruska krdela zbirala, in to pri Svištovem in pri Brajli, in kder je bilo najugodnejše za vspeh.

Predno se je to zgodilo, treba je bilo bojevati se s turškimi monitorji, kojih največjega (Lufti-Djelil) je krogla iz ruskega kanona v osrčje s tako močjo zadela, da ga je raznesla na tisoč koscev. To je bil tudi najvažnejši čin v začetku vojne. Naj omenim uže tu naprej, da so Rusi imeli na vodi vedno srečo, kajti brez bojnih ladij in večjih monitorjev so na Črnem morji Turkom dosta

preglavice delali. Kako so se pa tudi jezili turkofili nad ubozim Hobart-pašo!

Ko se je Dunav pomanjšal, pričeli so se važnejši dogodki ob njegovih obalih. Najprvo so Rusi šli čezenj pri Brajli, in ne dolgo potem pri Svištovem, povsodi z malimi izgubami. Vse se je čudilo, da se je to s tako naglostjo in v primeri s tako malimi žrtvami zgodilo. To nam kaže jasno, da so bili Turki jako neprevidni in nespametni, ker so raztresli vso svojo armado ob dolgem desnem bregu največje reke južne Evrope. In ravno to je bilo uzrok, da nijso mogli zabraniti Rusom pot črez Dunav.

Ali so pa morda Turki to navlašč zato storili, da bi Ruse na desnem bregu mogočne reke iznenadili, — menda z onim skrivnim planom Abdul Kerim-paše!? Videti je skoro bilo, da so hoteli napraviti Rusom „katastrofo“, ker so jih pustili iti proti Balkanu, da bi jim odrezali pot nazaj v Rumunijo, a če tudi so se jim pri Bjeli ustavljali, morali so se pa nazadnje umakniti jim.

Nekateri so takrat Rusom očitali, da svoje moči preveč raztresajo, da se s tem slabé, ker so pošiljali svojo vojsko na tri kraje, kajti jeden del je marširal od tod proti Trnovemu, drugi del proti Ruščuku, tretji del pa proti zapadu.

Rusi so pa le po svojej glavi delali, a nikoga za svét ne vprašali. General Gurko je kot blisk prispel do Trnovega, in uže pri njegovej prikazni zbežali so Turki iz strahu pred njim iz tako važne pozicije. Še večji strah jih je obletel, ko je Gurko prišel s svojo konjico v sotesko Šibko, kjer je ujel mnogo Turkov in dobil osem topov. Kedo bi si bil mislil, da bodo Rusi preje prišli črez Balkan, nego se bodo bili na severnej Bolgariji krvavi boji! — Hitro so za Gurkom marširali bataljoni pešcev črez Balkan, in turkofili so se bali, da bodo Rusi kmalu v Adrianopolj prišli, kjer nij bilo tedaj še vse za obrambo pripravljeno. „Fünfzehn tagemärsche bis Adrianopel und fünfzig tagemärsche bis Konstantinopel“, je pisal „Wiener Tagblatt“ tedaj.

Predno je pa do tega prišlo, pokazal se je pri Plevni sloveči turški lev — Osman-paša, — katerega je napal general-lieutenant Schildner-Schuldner, a bil žalibože po hrabrem in ljutem boji premagan. Tudi drug napad so Turki odbili.

Po teh Osmanovih zmagah smo mislili, da ne bode on pri tem ostal in le desno rusko krilo vznemirjal, temveč, da bode skušal zjediniti se z Abdul-Kerim-pašo, katerega so Rusi uže do Razgrada gnali. A po tej turškeji zmagi je orožje mirovalo, to je, da nij bilo za nje večjih bitek. Hotel se je Osman najpreje v Plevni utrditi in potem pri pri-ložnosti poskusiti ofenzivo. A glej, ravno Plevna

je bila pozneje najnesrečnejši kraj za Osmana.

Po prvi bedi pri Plevni prišla je nad Ruse druga za Balkanom. Sulejmanova vojska, dosta močnejša od Garkove, gnala je Ruse iz Tundže doline nazaj proti Šibki, kjer so se Rusi ustavili in bili hrabreje od Špartanov v Termopilah. Hojevala so nam poročila iz Šibke, ki so bila skoro neverjetna, a oni, ki so nam popisovali boje v tej soteski, bili so jim priče. Na tisoče je Turkov palo. Vendar so upali naši sovražniki, da bodo Rusi izgnani iz Šibke in, če jih ne bode premogel Sulejman na jugu, bode jih od severo-vzhodne strani poskusil uničiti.

A vse prizadevanje bilo je zastonj, in razbita, popolno deorganizirana turška vojska morala je nehati s svojim neuspešnim početjem Ruse vedno nadlegovati. Nastal je po teh burnih bojih zopet mir. Ko je bil Abdul-Kerimpasha odstavljen in je prišel na njegovo mesto takozvani turški kunktator, Mehemed-Ali paša, (nespametna glava!), obetali so si Turki in turkofili veliko od tega moža. In res se mu je posrečilo pregnati Ruse od reke Loma do Jantre.

In uže so zopet prorokovali nasprotniki Slovanstva Rusom neizogibljivo katastrofo, če se takoj ne vrnejo v Rumunijo in se tam ne pripravljajo na novo vojno.

A Rusi niso poslušali teh glasov, čakali so mirno na gardo, ki jim je bitela na pomoč.

Po dolgej vrsti manjših bojov so si Turki počitka privoščili, in namesto, da bi bili oslabiljene Ruse energično poprijeli, gledali so, kako se je ruska armada vedno bolj večala in utrjevala. Še le ko je večji del garde na bojišče prišel, jeli so se zopet gibati, a niso na pravem kraju Rusov potipali, kajti pri Mečki so se spekli. Kako so jih kregali tedaj turkofili! Odslej niso hoteli dolgo več nagajati Rusom, ki pa tudi niso hoteli njim večje nesreče napraviti in so previdno ravnali. Zato je sledila dolga pavza miru.

V tem času so se zbirali črni oblaki nad Plevno. Najizvrstnejši ruski vojaki pošiljali so se pred ta kraj, kder se je imela osoda Osmanova določiti. Rusi so si Plevno manj nevarno predstavljali, ker niso še poznali močij modernih poljskih trdnjav, ki se napravijo okolo onega mesta, ki se ima braniti, zato so bili prezgodaj jeli naskakavati trdnjave okolo Plevne. Prisvojili so si sicer po velikih izgubah in po najkrutejšem boji Grivico reduto, ali dalje nij bilo mogoče priti, tako umetno utrjena je bila Plevna. To je Ruse nagibalo po nasvetu generala Tottlebna pravilno to trdnjavo oblegati in jo izstradati. In ker se to ne da na en mah storiti, čakati smo morali radovedni, kedaj se bode Osman udal.

Kakor nam kažejo dosedanji dogodjaji na bojiščih, bili so Turki povsodi malo energični, in si niso upali na prosto polje iti bit se z Rusi, marveč vselej so iskali krajev, kder so brez vse nevarnosti zamogli čakati ruskih vojakov. Zajci za grmom! Mirovali so po vsakem boji, kar se nikakor ne more odobravati, ker taktika nas uči, da mora zmagovalec znati zmago uporabiti, in ne sme dati časa zmaganeemu, da se opomore, zbira, okrene, ker mu postaje na ta način iz nova čil, ter se mora tedaj iz nova pobijati. Da so Turki večkrat take napake delali, po vsakej bitki namestu napredovali, mirovali, zadostuje nam dovolj, kako moramo soditi o njih generalih, o njih eneržiji, o splošni taktiki Osmanov.

Zato i lahko rečemo, da so bili vsi udarci, ki so zadeli Ruse v tej prvi dobi, malenkostni, ter lahko trdimo, da niso bili Rusi Bog vé kako nesrečni, marveč se je naposled zanje položaj spremenil tako, da se je pričelo tolmačiti, kako bodo oni z ofenzivo najpreje Sulejmana, potem Osmana, ali narobe potolkli, in potem čez Šibko in druge prehode preko Balkana proti jugu hiteli — do sovražnikov stolice, Carigrada.

A glej! po dolgem mirovanju, uže potem, ko so Rusi pobili krdelo Turkov in jih ujeli okolo tri tisoč, ki so hiteli Osmanu na pomoč, vzbudil se je bil iz spanja in jo mahnil proti Eleni Sulejman, kamor ga je sreča izpremila in mu zmago naklonila, katera pa nij dela Rusom dosta, kajti Sulejman je naredil staro napako, ker je šel, ne da bi bil energično Ruse podil proti Trnovemu, gledat v Ruščuk, menda — na uro! Kakor smo pozneje brali v jednom nemškem listu, je sam carjevič dejal, ka bi se bilo utegnilo Sulejmanu posrečiti rusko posadko v Šibki v nevarnost spraviti, in tako napraviti Rusom veliko preglavice, ako bi ne bil šel na sprehod v Ruščuk. Sulejman ne pozna moderne taktike, to je.

Približali smo se do druge dobe, do dobe, v katerej je rusko orožje dospelo do vrhunca svoje slave, v katerej je Rus pokazal vsemu svetu, kako se morajo premagati največje težave v vojni, v katerej je ruski vojak dokazal, ka gre njemu štet biti v prvo vrsto vojakov vseh držav, kar se tiče hrabrosti, zmožnosti, stanovitosti, kadar je treba za domovino žrtvovati se. Zatorej ono začudenje po vsej Evropi, ki smo ga čuli tedaj.

(Konec prih.)

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 9. marca.

Umrl je, kakor je nam telegram včeraj poročil, oče našega cesarja, nadvojvoda **Franc Karel**. Star je bil čez 75 let (rojen 2. dec. 1802). Javne delavnosti se nij udeleževal. Dunaščanje so ga vzlasti radi imeli zaradi njegove ljubeznivosti in skromnosti.

V **državnem zboru** se je začela budgetna debata. V prihodnjih številkah bomo prinesli posnetke iz zanimivih govorov, nekatere govore tudi po stenografičnem zapisu. V prvi seji je govoril Dalmatinec dr. Monti s slovanskega stališča. Mej drugim je rekel: „V kak položaj bi prišli Slovane naše države, če bi na našo nesrečo vojska z Rusijo nastala. Slovanom bi bilo kakor samomor, ko bi želeli v tem slučaju zmago monarhiji in k zmagi pomagali.“ — Poslanec Schönerer, ustavoveren Nemec, je ministerstvo močno napadal. Tudi iz njegovega govora bomo glavne stvari priobčili.

Vnanje države.

Kongres se snide tedaj res v Berlinu in Bismark bode predsedoval. Da si pa Rusija ne bode pustila na tem kongresu od „Evrope“ svojih krvavih pridobitev z besedami proč odjeziti, kakor nekateri listi pričakujejo, o tem smemo preverjeni biti. Govori se tudi, da je Turčija obljubila tudi potlej mirovne pogodbe držati se, če je kongres ne po trdi.

Angleški minister Northcote je v parlamentu povedal 7. marca, da angleška vlada dozdaj še nema nič avtentičnih mirovnih pogojev, torej on ne more povedati ali bode Bolgarija segala do egejskega morja ali ne. — Po tem tacem so vsi ti mirovni uveti, kar smo jih dozdej brali, le bolj ugibanja.

Italijanski minister Crispi, prej predsednik zbornice, tisti mož, ki je še pred nedavnim potoval v velikej diplomatski misiji v Berlin, Pariz, na Dunaj in povsod častno sprejeman bil — moral je zdaj, komaj da je minister postal, svoje mesto odložiti in bode najbrž paragrafom kazenskega zakonika zapadel. Obdolžili so ga namreč javno po časopisih, da se je poročil z dvema ženskama, da je torej storil zločin bigamije in v ta namen nekoga v krivo pričanje zapeljal.

Iz **Rima** se poroča, da so papeževi švajcarski vojaki 6. marca naredili upor v vatikanu. Hoteli so, da se jim izplača denar, kakor je po smrti vsacega papeža navada bila. Skoro vsi so bili službo ustavili. Potem so papeški „karabinjeri“ osem švajcarskih kolovodjev v zapor dejali, ali Švajcarji so zagrabili za orožje in osvobodili ujete tovariše. Papež je potem plačal. On baje misli, vse vojaške naredbe iz vaticana odpraviti.

„Sokolova“ pustna maškerada v ljubljanskej čitalnici.

Pri Sovanu in pri Majerji so uže štiri tedne vse vedeli in uganili; vse do pičice! Kakšna in kaj bo ta, kakova in kaj bo ona; koliko bo na njej židanega, koliko bo žameta, koliko samo tarlatana ali satena; vse so vedeli, kajti nij je šivankarice pod milim nebom, ki bi vedela in znala molčati, kadar jej lep mlad komij par dobrih sladkih besedic ponudi, da izda svoje skrivnosti. In ta vsegavednost pri Sovanu in pri Majerji je segala celo tako daleč, da človeku nij bilo treba stopiti k črevljariju Kunstu v židovske ulice ter povprašati, kake črevljičke si je omislila ta ali ona nožica, ali bodo črevljički nizki ali visoki, in tako dalje — ne, nikakor ne, vse to se je uže lahko zvedelo. In mej takim ugibanjem in pripovedovanjem, šivanjem in pomerjevanjem minuli so tudi zadnji štiri tedni, — pustni vtorek je bil tu. Vsi gorenji prostori ljubljanske čitalnice zeleneli in cveteli so, kakor travniki in vrtovi v novej pomladi, in pričakovali so le ptičice in ptičkov, ki so bili namenjeni obljuditi jih za jedno — noč. Dekoracija dvorane je bila v istini tako okusna, kakor krasna. Na obrobji oboka, od stebra do stebra stale so žive rože, jedna pri drugej, in tako ustvarile širok zelen venec okolo cele dvorane. Mej stebri viseli so prelepi lampioni v raznih barvah, v kotih pak so stale visoke eksotične rastline. Po stenah pa in okolo stebrov, svečnikov in po obokih vil se je zopet bršlan, radovedno gledaje v vsak kot, za vsak ovinek, in temnozeleno bliščeč v svitu stoterih lučic. Tu in tam so mu obesili kako šemico, tam zopet kakov epigram, izmej katerih jih je bilo nekaj prav dobrih in dovtipnih. Pred takozvano „galerijo“ postavljen je bil visok transparent, predstavljajoč „majko Slavo“, ki zbira svoje sinove okolo sebe. Nasproti tej podobi pa ste viseli v drugem koncu dvorane zastavi čitalnice in „Sokola“.

Takoj po sedmej uri prihajale so maska za masko, vrsta za vrstjo. In kake maske!

Kdo vé imena, šteje rode,

Ki prišli so v gostivne zgode,

Iz Atike, iz Aolide,

Iz Tebe, iz Lakonije,

Iz daljne zemlje azijske, —

in tako dalje, kakor poje Koseski prosto po Schillerju. In glej — iz jednega teh krajev je bila v istini ta lepa maska, ki je sigurno najprej vezala in zanimala vse oči, — mi menimo namreč grkinjo. Ne vemo, je-li bila iz klasične Atike, ali iz stroge Lakonije, — a jedna najlepših mask bila je vsakako. Ravno

tako sta se odlikovala črkes in črkesinja, dve jako bogati maski, in v vsakem obziru z mnogo natančnostjo opravljeni. Velikanski, dragoceno oblečeni vitez vzbujal je občno pozornost, ko je premerjal tako rekoč s petimi stopinjami celo dvorano. Bog zna, ali so bili vitezi pred pet ali šest sto leti res taki velikani. Mimo njega pa je frčal vsak trenotek lep, srebrnopisan, ponočen metulj, jako originalna maska, ki je vsakemu dopala. Pa se ve da, ponočnemu metulju ne zadoštuje sama — maska, treba je tudi — „talenta“ zanj, in to je bilo tu menda združeno. Dva Slovaka, vzlasti jeden izmed nju, vporabljal sta izvrstno svoji obleki, in povsodi, koder sta se mudila, vzbujala sta s svojim dovtipom mnogo veselja. Sultan je gravitečno pušil mrzlo pipo in prijazno srečaval se s Srbom in Črnogorcem, ki sta bila letos tudi v izvenredno lepih oblekah zastopana. Par Harlekinov je skrbelo za občno veselost, in kar so ti pozabili, nadomestili so popolnem rudeči hudiči. Ti so bili res originalne in jako lepe maske. Vzlasti mali hudiček, ki je vstrajen bil do pete ure zjutraj, zasluži občno zažudenje. Vajeni smo sicer od dotičnih gospodov, da nas vsako leto iznenadijo z dobro originalno idejo, a letošnja je bila v izpeljavi vseh vredna.

In kaj hočemo reči še o ženskih maskah? Turkinje, med njimi posebno jedna (rudeča), vznemirjale so marsikatero moško srce, ko met je plaval mimo nas, jokeji so nas bili, vrtnarice sladko pozdravljale, boginja n oči je mogočno stopala pred nami in drobna, temno-modra zvezda, ki je nenadoma prisvetila mimo, je očarala naše oko. Dve izborni lepi dalmatinki ste imeli mnogo, mnogo čistilcev, Poljakinje bratile so se z rusinjami in drugimi slovanskimi devami. Kranjica v starej narodnej noši bila je nenavadna prikazen, in brezštevilo dam v „rokoko“ in mnogo lepih dominov, med njimi posebno jeden v belem atlasu, z vijolicami okinčan, budilo je radovednost pri družih navadnih zemljanih, ki so samo v fraku ali črnej suknji stali okolo. — Pa kde jih more vse naštet in orisati; bore poročevalec, ki truden in „mačjih bolesti poln“ zbira misli in si ubija glavo, nij zmožen večjega spomina. Toliko še ve, da se je križem plesalo in vrtilo, da se je pela ginljiva balada o „Turčiji“, in da zadnji pari ob sedmej uri zjutraj še niso bili pri pravi volji, iti domov. Zelen bršlan, ki vsako leto z belih sten gleda to veselo, živahno, smijoče in skakajoče gibanje, je tudi letos prav z veseljem gledal to maškerado, in ko bi poročevalec ne bil tako utrujen, ko je drugo dne stopil jedenkrat skozi prazno dvorano, slišal bi bil lahko, kako je zelen bršlan pripovedoval si o slovanskej vzajemnosti, katero je „in natura“ gledal prejšnji večer in o vzajemnosti vseh narodov, o kosmopolizmu, in o politiki sploh, o mladih dekletcih in starih gardedamah, ki so po polunoci kimale, o kadriljah in mazurkah, o židi in satéau, o zaspelih muzikantih in o mrzlem pišu, ki je potegnil včasi z nad galerije — in naposled morda še kaj o — ljubezni. Škoda, res škoda, da tega nijsmo slišali — vse bi lahko tukaj povedali. Tako pa moramo čakati uže druge — skolske maškerade.

Domače stvari.

— († Karel Melcer.) Predvčeranjem je v tukajšnji hiralnici umrl penzionirani pro-

fesor ljubljanske gimnazije K. Melcer. Vsi, ki so na ljubljanskej gimnaziji študirali, imajo originalnega moža gotovo še v spominu. Na javno življenje sicer nij nikdar vplival, vendar kot velik čistilec Prešnerovih poezij je marsikatero zrno v mladeniška srca vcepil. Bodi mu zemljica lahka.

— (Umrl) je 5. t. m. v Novem mestu korar Karel Legat 65 let star, prej direktor normalke v Ljubljani.

— (Slovensko gledališče.) Denes se bode predstavljala prvič igrakaz „Petrograd in Plevna“ ali „ruska vojska“. Kot vlogo bode pel pevski zbor dramatičnega društva „Zadnji časi Zrinskoga“ ali „V boj!“

— (Ruska himna v Ljubljani prepevana.) Pri igri, ki se bode drevi igrala, bili bi radi naši pevci rusko himno peli, ali bilo jim je od policije prepovedano.

— (Novi kranjski dež. načelnik), g. Kallina, je šel 7. t. m. na Dunaj prisegati in ta teden pride v Ljubljano svojo službo prevzeti.

— (Imenovanje.) Deželne sodnije svetovalca dr. Fridrik Perko v Gradci in Avgust Urbas v Celji sta imenovana za višje sodnije svetovalca.

— (Vreme.) Po več solnčnih in lepih suhih dnevih je tu pihala zadnji petek in soboto precej močna sapa. Iz Mokronoga na Dolenjskem pak se piše 7. t. m. v „Sl.“: „Denes ob enej popoldne se je poprej jasno nebo hipoma prepreglo s sivkastimi oblaki. Nastal je blisk, močan grom in tresk, kakor po letu ob hudej vročini. Kmalu se je pa zopet nevihta razvlekla proti južnej strani. Tako zgodaj je grmljavina nenavadna.“

— (Bogati Trst.) Tržaški magistrat je v minolem letu za dšc potegol od vina 1 milijon 353 tisoč 424 gld., od piva 300 tisoč 218 gld., od žganja 125 tisoč 27 gld., od mesa 338 tisoč 371 gld. Vsega vkup 2 milijona 117 tisoč 41 gld., to je skoraj toliko, kakor dohodki ene kneževine. Pa vendar ima mesto dolg in meščani pomanjkanje vsega, kar je treba; tako gospodarijo Lahi.

Razne vesti.

* (San Štefano.) Ob času, ko so vse oči Evrope obrnene v ta kraj, kjer se je sklenil mir med Rusijo in Turčijo, mislimo, da nij odveč, ako i mi kaj o njem izpregovorimo. Tu je bil prej v palači rodovine Dadian turški glavni stan, a sedaj je namesto onega tam veliki knez Nikolaj naselil se. Ta kraj, ki bode v listih zgodovine silne važnosti, je znamenit tudi po svoji topografiji. San Štefano leži ob Belem morji, nasproti Olimpu in priacevskim otokom Proti, Prinkipo in Antigonu. Obdajajo ga krasni vrtovi in razsežna polja, na katerih vsakovrstno žito raste. V obliži se dobiva najboljšo vino. Prebivalcev ima okolo 4000, po največ Armencev in Grkov. Ondi je troje cerkev. Katoliška cerkev ima nekaj frančiškanov, kateri živé pod francoskim varstvom. Ostala dva božja hrama je ustanovil Boghas Bey-Dadian. Ne daleč od mesta delajo smodnik in lič kanone. Tudi drugih tovarov je dovolj tod okoli. Po železnici in po parobrodih vsak dan prihaja tija mnogo popotnikov, ki se mogó ond tako dobro zabavati, kakor po evropskih največjih kopališčih. Pripovedujejo, da je ime San Štefano (grški Hagios Stefanos) prišlo od tod, ker je nekoč ladijo, katera je vozila truplo sv. Štefana, vihar na morji prisilil, da je tam pristala. Po vsej okolici, kakor tudi ob jezeru Kučuk Čekmedže, nahaja se mnogo sledij starih in velikih mest, o čemer pričajo ostanki stebrov, sarkofagi in nagrobni spominki. Sultani prav mnogokrat pohajajo San Štefano, a tudi drugi dostojenstveniki, n. pr. nadvojvoda Friderik, sin nad-

vojvode Karla, princ Louitpolt Bavarski in mnogo drugih niso pred odhodom iz Carigrada pozabili obiskati tega kraja, kjer so jih vedno kneževski sprejemali. Predno je papež Pij IX. zasel prestol najvišjega vladarja cerkvenega, zboroval je sedanji kardinal Ferrieri v San Štefanu, kjer je nameraval zblizati iztočno cerkev z zapadno.

* (Kazni ušel.) S parnikom Lloydovim, ki je včeraj v jutro prišel v Trst, prišlo je tudi 26 kašnencev, katere je stražilo 9 žandarjev. Med njimi je eden kašnencev s palube skočil v morje in je izginil v valovih. Kapitan je zaukazal, da se ladija brž ustavi, in dve uri so zastoj iskali utopljenca — a potem so odrinili dalje proti Trstu.

* (Praktična Amerika) daje nam Evropcem vsak hip najboljših zgledov. Dočim mi po svojih uječah pasemo zločince ter se jim gotovo bolje godi, nego marsikomu pošteniaku, vedó si v Ameriki tudi iz hudobnežev dobivati dobiček. Takó pošiljajo v Georgiji vsacega kašnjenca v najem, za kar dotični njegov gospodar vsako leto državnej kasi plača 11 dolarjev, a skrbi sam za to, da zločince silijo na delo čuvati, ki jih stražijo. Na ta način prinašajo deželi i hudobni ljudje korist, ker gotovo ond ne hodijo tako radi v uječe, kakor pri nas mnogi, katerim delo smrdi in so prav zadovoljni, da so pod streho, in da dobivajo pošteno hrano.

Javna zahvala.

Slavna ljubljanska hranilnica je zopet letos ljudski deški šoli v Rudolfovem lepo svoto, 100 gl., za revne uč ne podariti blagovolila. Za ta lepi dar se s tem najpresrenejša zahvala izreka. Vodstvo deške ljudske šole v Rudolfovem.

Pesmo.

V odgovoru na moje „poslano“ se g. Peharec v 54. listu „Slovenskega Naroda“ čisto nevednega in nedolžnega dela, da si je nedolžen toliko kot Lahov koš Za resnico vsega, kar sem jaz za obrambo svojega, hudo žaljenega, očeta pisal, naj bode tu izmed drugih navedeno le tri priče, namreč: g. Jože Jarc iz Medvod, Jurij Cvajnar, sedjni župan iz Preske, in Mat. Čarman iz Sore. Tajiti to, kar je kdo zakrivil, nij lepa navada, najmanj spodobna pak za take gospode, kakor je g. Peharec.

G. Peharec se izgovarja tudi s tem, da nij več občinski svetovalec, da torej ne ve in se ne briga za to, kar se godi v občini. Ta izgovor je bos, to je sofistika, vsak otrok ve, da nij treba biti v srenjskem odboru, pa se vendar lahko dela združbe — posebno na takej stopinji, na kakršnej je gosp. Peharec, ker je še zmirom kolikor toliko ljudj, ki ga poslušajo in ne slutijo zajca za grom. Jedno je gotovo, to namreč, da je pokoj in mir, ki je toliko let bival v našej občini, zgubil brž, ko se je gosp. Peharica nesrečna roka jela vtikati v naše občinske zadeve. Sô svojim odstopom iz srenjskega zastopa gospod Peharec nij popravil tega, kar je bil prej skazil.

Izpreči, kadar je voz uže v grabnu, je prepozno. Namen mojega zadnjega „poslanega“ je bil, opozoriti občano Medvodsko na to, kar se godi, ob enem pa tudi gosp. Peharcu pred svetom povedati resnico, katere si mu morda kak drugi ne upa v obraz povedati.

Dalje se ne bom pričkal z njim na tem potu, pač pak se utegneva, ako še ne bo miru, sredati na drugem potu, za katerega imam jaz potrebno pooblaščenje uže v rokah. Tu naj mu rečem zadnjikrat: „Črevljar, ostani pri kopitu“.

V Medvodah, 7. marca 1878.

(74)

Nikolaj Jamnik.

Tržne cene

v Ljubljani 9. marca t. l.

Pšenica hektoliter 9 gld. 43 kr.; — raž 6 gld. 50 kr.; — ječmen 5 gld. 85 kr.; — ovas 3 gld. 41 kr.; — ajda 6 gld. 18 kr.; — prosó 6 gld. 18 kr.; — koruza 6 gld. 60 kr.; krompir 100 kilogramov 3 gld. 21 kr.; — fižol hektoliter 8 gld. — kr.; masla kilogram — gl. 94 kr.; — mast — gld. 80 kr.; — špeh trisen — gld. 66 kr.; — špeh povojen — gld. 72 kr.; jajce po 1²/₃ kr.; — mleka liter 7 kr.; govednine kilogram 52 kr.; — telečnine 50 kr.; — svinjsko meso 52 kr.; — sena 100 kilogramov 1 gld. 95 kr.; — slame 1 gld. 78 kr.; — drva trda 4 kv. metrov 5 gld. — kr.; — meka 4 gld. — kr.

Franjo Železnikar,

krojač,

v čitalničnem postopji.

naznanja sl. občinstvu, da je dobil novo blago in nove izgleda, ter se priporoča za izdelovanje vseh krojaških del, in obljubuje nizke cene in dobro delo.

(75)

Pri Slonu: Staffel iz Prage. — Fattur iz Beke. — Frankenberger iz Dunaja. — Brulec iz Kranja. — Lengyel iz Kanize. — Benussi iz Trsta. — Demberger, Ohr iz Dunaja.

Pri Matiji: Giegl iz Dunaja. — Einerle iz Italije. — Katz iz Dunaja.

Razglas.

Sè sodnijskim dovoljenjem se bode zapuščina dne 16. februarja 1878 v Šmariji umrlega dekana gospoda Matije Broliha, katera obstoji iz: razne živine, osobito krav za pleme, najboljše vrste, volov, telic, konj, žrebet, potem kočij, vozov, zalag sena in slame, pristavkega orodja, pohištva, dragotin, obleke, perila, mnogo medu in drugih stvari v ponedeljek dne 11. marca t. l. in sledečih dnu od 9. do 12. ure dopoldne ter od 3. do 6. ure popoldne v farovžu v Šmariji na prostovoljne javne dražbi za gotov denar prodajala onemu, ki bode največ obljubil.

V Ljubljani, dne 1. marca 1878.

C. kr. notar za sodnijskega komisarja:

(70—3)

Dr. Jarnej Suppanz.

Bukova drevesa (šibe),

vsake debelosti in velikosti, za žagance, za tako imenovane tavolete i. t. d. se prodajejo.

Blagovoljna vprašanja odgovorita

Brata Korén,

(73—2) v Planini, postaja Rakek.

Razglas.

Mestni magistrat ljubljanski naznanja, da dogotovljen iranenik volilcev I. skupine glavnega odbora za obdelovanje močvirja, katera skupina posestnike močvirja in katastralnih občin Trnovo, karlovske predmestje in Gradišče v Ljubljani, dalje Štepanjo vas, v okolici ljubljanskej, obsega, od 2. do 30. marca 1878 v magistratnem ekspeditu leži, kjer ga v na vladnih uradnih urah slehni lahko pregleda in kjer se tudi od 22. do 30. marca t. l. pismene ali ustne pritožbe zoper njegovo istinitost sprejemajo.

Mestni magistrat v Ljubljani,

26. februarja 1878.

Dr. A. Plenka „Anticatarrahlicum“ proti vsakemu náhodu sliznih mren

za otroke in odrasle ljudi.

(Z n. v. c. kr. patentom od 28. m. 1861. l. zavarovano proti ponarejanju.)

Ta čaj, prirejen na znanstvenem temelji od najbolj zdravih zelišč in korenin, izvrstno deluje pri vseh náhodih sliznih mren v krlju, v sapniku in njega vejah, v pljučih, v želodci in črevih, vrlo pomaga pri kataru v mehurju, v maternici ter nje nožnici, tudi ublažuje okrepiljujoč in kri čisti.

Dobiti je v Ljubljani: lekarna g. E. Birschitz; v Gradci: lekarna „zum Mohren“ g. A. Nedweda, Murplatz, in lekarna g. J. Eichlerja, Leonhardstrasse. — Dalje v Mariboru: lekarna g. W. Königa; v Radgoni: lekarna g. C. Andrieua; v Leobnu: lekarna g. Karla Filipeka; v Celovcu: lekarna g. Birnbacherja. (405—10)

Prodajalnica pohištva

v graških ulicah št. 75 v Celji.

Podpisani priporoča p. t. občinstvu, osobito visokočestim duhovnikom svojo veliko in dobro izbrano

zalogo pohištva,

bodisi politiranega, lakiranega ali tapeciranega. Ob jednem prodaje tudi mnogo zreal za salone in toaleto, trstenih in slamatih stolov, karnis za okna itd. itd., po čudovito nizkih cenah.

On prevzema tudi vsakovrstna tapecirska dela ter jih doma in drugodi izvršuje točno in prav v ceno. Nakladnino in svoje stroške zaračuna.

S poštovanjem

Karel Nell jun.,

obojšček.

(68—2)

Naznanilo.

Kupivši velikansk rudnik Alpaca-srebra v Abisiniji (v Afriki) za prav nizko ceno, ter postavivši v svojej tovarni 63 novih parnih strojev, s katerimi moremo mnogo plačila, ki bi ga sicer imeli dati delavcem, prihraniti, dobili smo zdaj dobro priložnost, da moremo po sedaj prodajati svoje po vsem svetu slavijene izdelke od Alpaca-srebra za 32% cenejšje, boljše in lepše. Vsakdo pač vé, da naše Alpaca-srebro nikoli ne izgubi svoje srebrne barve, in da se ga celo najhujša kiselina ne prime, kar pismeno garantujemo.

Znižane cene.

	Prej.	Zdaj.
6 kom. Alpaca-srebrnih žlic za kavo gl.	1.20, 1.60, 2.—, 2.60	gl. —.85 1.15, 1.40, 1.80
6 „jedila gl.	2.—, 2.60, 3.40, 5.—, 6.—	gl. 1.40, 1.80, 2.30, 3.40, 4.—
1 velika Alpaca-srebrna žlica za juho gl.	1.50, 2.40, 2.90, 4.—, 5.—	gl. 1.—, 1.60, 2.50, 3.40
1 „mleko gl.	1.—, 1.45, 2.30, 3.20, 4.—	gl. —.70, 1.—, 1.60, 2.10, 2.60
6 parov jedal, nož in vilice, z ostrinami od angl.	gl. 4.50, 5.30, 6.80, 7.50, 9.—	gl. 3.10, 3.70, 4.40, 5.—, 6.20
6 parov jedal, nož in vilice, z ostrinami od Alpaca-srebra	gl. 3.50, 4.80, 5.50, 6.95	gl. 2.40, 3.20, 3.80, 4.75

Poleg tega elegantni svečniki, par po gid. 1.—, 2.—, 2.50, 3.—; zdelice po kr. 50, 75, 80, gid. 1.—, 1.40; majolke za kavo ali čaj po gid. 2.—, 2.50, 3.—, 4.—; svečniki z roči, par po gid. 8.50, 10.50, 14.—, 20.—; saharne pšice po gid. 2.—, 2.80, 4.—, 5.50, 7.—; saharne sipnice po kr. 60, 75, 90, gid. 1.—; sklenice za kis in oje po gid. 2.50, 3.80, 4.25, 6.—; pšice za surovo maslo po kr. 95, gid. 1.70, 2.80, 3.25, 4.— ter še mnogobrojni izdelki; vse za 32% cenejšje nego do slej.

Naročbe v province točno s povzetjem izvršuje

Metallwaaren-Fabrik von Blau & Kann

Wien, Babenbergerstrasse Nr. 1.

(38—6)

Jetika je ozdravljiva! Radgostski univerzalni čaj

in
rožnovski maho-rastlinski celtilčki,

priporočajo se posebno

za vse, tudi za zastarane bolezni na pljučih, za srčne, prsne in vratne bolečine, posebno za sušico, želodčno slabost, za splošno slabost čutnic in proti začenjajoč se pljučnici!

Veliko število priznanskih pisem ra polaga se v prepričanje.

Javne zahvale.

Gospodu J. Seichertu, lekarju v Rožnovi v Radgostskem.

Čestiti gospod!

Po dostanem nevarnem pljučnem vnetji mučil me je cela tri leta suhi kašelj in ponavljajoča se hripavost. Pretečeno jesen postalo je moje žalostno stanje tako hudo, da sem cele kosce strdene krvi izkašljeval in trpel sem pri tem zaradi prebavanja in telesne slabosti, mrzlice in ponočno me jako slabeče potenje. Zdravnik — moj prijatelj — konstatiral je začetek jetike!

Po dolgem brezuspešnem zdravljenju poskusil sem vsled sveta mojega zdravnika kot zadnji pripomoček Vaš Radgostski univerzalni čaj, kateremu se zahvaljujem uže mnogi v našem mestu za zopet pridobljeno zdravje, ter rabim za olajšanje suhega in žgečega kašljanja Vaše Rožnovske celtilčke.

V kratkej dobi izboljšalo se je moje brezupno stanje tako, da se čudijo vsi moji znanci, kakor tudi moj zdravnik, kateri nikakoršnega ozdravljenja nij upal.

Kašljanje nehala je popolnem, ravno tako nijsem več kri pljuval in nehala je tudi ponočno potenje, povrnil se je zopet tek in močnejši kot poprej, in tako pridobilo je mo e slabo telo zopet poprejšnjo krepot in elastičnost.

Komaj po četiritednem uživanju sem popolnem zdrav in vesel in zahvaljujem svoje ozdravljenje poleg Boga jedino le Vašim pripomočkom.

Prosim Vaše blagorodje mojej stari materi, katera uže četiri leta trpi na srčnem bodenju in težkem dihanju, priposlati proti poštnem povzetku dva paketa tega čaja in ravno toliko škatljic maho-rastlinskih celtilčkov in želim iz srca, da bi ta izvrstni lek in nedrago hišno zdravilo zaslužen splošno priznanje pridobilo, ter ostajam s posebnim spoštovanjem Vašemu blagorodju hvaležni

Ivan Celeryn, kaplan.

V Cerhovicah 14. aprila 1875.

Gospodu lekarjarju J. Seichertu v Rožnovi!

Prosim, da mi pošljete deset zavojev svojega izvrstnega „radgostskega univerzalnega čaja.

Spoštljivo se bilježim

Dr. H. Einhorn,

okrajni zdravnik.

V Eisenstadtu (na Ogerskem) 19. jul. 1876.

Od tega po zdravniškeje razložbi in predpisih pripravljeni čaj velja za 14dnevno rabo pripravljen paket z nakazom o rabi 1 gold. av. velj. Jedna originalna škatlja Rožnovskih maho-rastlinskih celtilčkov 50 kr. Za kolek in zavijanje pa 10 kr. posebej.

Radgostski univerzalni čaj in Rožnovski maho-rastlinski celtilčki dobivajo se jedino le v lekarni J. Seichertu v Rožnovi (na Moravskem) in razpošiljajo se naročila na vse strani proti poštnemu povzetku.

Da je pa p. n. občinstvu bolj priročno, imajo tudi zaloge sledeči lekarji: W. Mayr v Ljubljani, A. Beinitz v Celovci, W. König, gradsko predmestje, v Mariboru, Anton Nedwed „zum Mohren“ in Milosrdniška lekarna v Gradci, in S. Mittelbach v Zagrebu.

Rožnovska čutniška esencija, hitro in stalno deluje zoper trganje, prehlad, čutniško in mišično slabost vsake vrste. Originalna steklenica 70 kr. av. velj., za kolek in zavojbo 10 kr. več. **Prava** se dobode jedino **direktno** iz lekarn v Rožnovi (Moravska). (377—11)

Rožnovsko mazilo za ozebo, ki vsako, tudi zastarano ozeblino izceli naglo in gotovo. Lonček 50 kr., za kolek in povitek 10 kr. več.

Pravo se more dobiti jedino **neposredno** iz lekarnice v Rožnovi (Moravska).